

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 77/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Tehelná 46, Bardejov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7CdoPr/10/2023 z 27. septembra 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 5CoPr/6/2021-666 z 28. septembra 2022 a proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11CoPr/4/2018 a sp. zn. 5CoPr/6/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na vydanie dočasného opatrenia **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť strán sporu podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7CdoPr/10/2023 z 27. septembra 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5CoPr/6/2021-666 z 28. septembra 2022 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu a vec vrátiť krajskému

súdu na ďalšie konanie, a zároveň mu prikázať konať vo veci bez zbytočných prietáhov. Ďalej navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 13. júna 2017 domáhal proti žalovanému Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. (ďalej len „žalovaný“), určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy. Konanie o žalobe bolo vedené Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“), ktorý ju rozsudkom č. k. 41Cpr/41/2017-164 z 8. novembra 2017 zamietol.

3. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenom ústavnému súdu 22. decembra 2023 sa sťažovateľ domáha vydania dočasného opatrenia podľa § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a žiada, aby ústavný súd odložil právne účinky napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu do právoplatného skončenia vo veci samej. Svoj návrh odôvodňuje tým, že v konaní o náhradu mzdy, ktorá žaloba bola vylúčená na samostatné konanie vedené aktuálne Mestským súdom Košice (ďalej len „mestský súd“) pod sp. zn. K2-41Cpr/7/2022, bol 16. júna 2023 zamietnutý jeho návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia dovolacieho konania. Proti predmetnému uzneseniu mestského súdu sťažovateľ podal odvolanie a zo zistení ústavného súdu v súčinnosti s krajským súdom vyplýva, že krajský súd uznesením sp. zn. 3CoPr/12/2023 zo 7. marca 2024 odvolanie odmietol a spis 5. apríla 2024 vrátil späť mestskému súdu, ktorý 26. júna 2024 vo veci meritórne rozhodol, pričom proti rozsudku sp. zn. K2-41Cpr/7/2022 bolo podané odvolanie a spis je opätovne na krajskom súde. Sťažovateľ sa domnieva, že ak bude po vyhovení jeho ústavnej sťažnosti vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru úspešný, ale medzičasom dôjde k právoplatnému skončeniu vo veci žaloby o náhradu mzdy, hrozí, že nebude možné opätovne spor prejednať z dôvodu *res iudicata* (prípadne pri odmietnutí pre premlčanie), a teda rozhodnutie o neplatnosti skončenia pracovného pomeru, ako aj celá jeho snaha budú márne.

4. Krajský súd uznesením č. k. 11CoPr/4/2018-219 z 28. júna 2019, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľa, zrušil predmetný rozsudok okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4.1. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie neprihliadol náležite na všetky okolnosti právne významné pre posúdenie intenzity a závažnosti vytýkaného porušenia pracovnej disciplíny sťažovateľom uvedeného v písomnom zrušovacom prejave žalovaného z 20. apríla 2017, nevysporiadal sa dostatočne s okolnosťami a konkrétnou situáciou, za ktorej došlo 10. apríla 2017 k porušeniu pracovnej disciplíny sťažovateľom, nezistil, resp. nevyhodnotil skutočnosti, ktoré viedli k vzniku pracovného konfliktu medzi sťažovateľom a jemu podriadenou zamestnankyňou, ani jej správanie v rámci konfliktu, ako aj to, že sťažovateľ poprel fyzický útok voči dotknutej zamestnankyni. Podľa názoru krajského súdu súd prvej inštancie dospel k predčasnemu, a tým aj k nesprávnemu záveru, že sťažovateľ úmyselne porušil pracovnú disciplínu spôsobom opísaným v zrušujúcom prejave žalovaného a že jeho konanie (z hľadiska intenzity) naplnilo znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny, a teda aj zákonné predpoklady na okamžité skončenie pracovného pomeru so sťažovateľom zo strany žalovaného.

5. Okresný súd, po doplnení a zopakovaní dokazovania, tvrdiac, že vychádza z právneho názoru odvolacieho súdu, v poradí druhým rozsudkom zo 14. mája 2021 žalobe vyhovel a jeho I. výrokom určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru sťažovateľa ako žalobcu z dôvodu podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, vykonané listom žalovaného z 20. apríla 2017, je neplatné, II. výrokom žalobu o náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie a zároveň III. a IV. výrokom rozhodol o náhrade trov konania a povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok.

5.1. Svoje rozhodnutie uzavrel tým, že zo strany sťažovateľa nepochybne došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, nie však o závažné porušenie pracovnej disciplíny, ako to vyžaduje § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, a žalovanému nič nebránilo, aby ukončil pracovný pomer so sťažovateľom výpoveďou pre porušenie pracovnej disciplíny podľa § 63 písm. e) Zákonníka práce.

6. Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa žalovaný bránil podaním odvolania, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že ho zmenil okrem výroku o vylúčení nároku na náhradu mzdy na samostatné konanie tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 21. decembra 2022.

6.1. Krajský súd sa nezhodol s posúdením veci súdom prvej inštancie, že vytýkané násilné správanie sťažovateľa ako vedúceho zamestnanca voči dotknutej zamestnankyni s verbálnym útokom na jej osobu použitím vulgárnych slov a násilným konaním voči žene (fyzickým vytlačením za ruku menovanej zamestnankyne z kancelárie) nenaplnilo znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou v zmysle § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce a dôvodom na (platné) okamžité skončenie pracovného pomeru so sťažovateľom. Zohľadnil pritom v konaní preukázané skutkové okolnosti prípadu, mieru zavinenia sťažovateľa a jeho postavenie vedúceho zamestnanca na jednej z najvyšších riadiacich pozícií žalovaného, povahu porušenia pracovných povinností na pracovisku voči podriadenej zamestnankyni, nepriaznivé dôsledky konania sťažovateľa pre pracovnú morálku a vzťahy na pracovisku, spôsobené následky v osobnostnej sfére poškodenej zamestnankyne a porušenie oprávnených záujmov žalovaného konaním sťažovateľa. Krajský súd zdôraznil, že v danom prípade bol sťažovateľ v postavení vedúceho zamestnanca, pričom nepochybne tu možno hovoriť o šikanóznom postupe a násilnom konaní nadriadeného zamestnanca voči podriadenej zamestnankyni. Všetky tieto okolnosti podľa úvahy odvolacieho súdu odôvodňujú záver, že posudzované porušenie pracovnej disciplíny svojou intenzitou a charakterom je závažným zavineným porušením najvyššej intenzity (stupňa). Vzhľadom na to nebolo možné od žalovaného ako zamestnávateľa požadovať ďalšie zamestnávanie sťažovateľa v pozícii vedúceho zamestnanca a jeho zotrvanie v pracovnom pomere do uplynutia výpovednej lehoty a použitie výnimočného opatrenia zo strany žalovaného okamžitým skončením pracovného pomeru so sťažovateľom bolo odôvodnené a podľa posúdenia odvolacieho súdu bolo platným právnym úkonom zamestnávateľa, keďže boli naplnené hmotnoprávne predpoklady na skončenie pracovného pomeru so sťažovateľom týmto spôsobom. Krajský súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (v relevantnej časti) zmenil tak, že žalobu sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol.

7. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

Najvyšší súd napadnutým uznesením, právoplatným 27. októbra 2023, dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutým rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu po zhrnutí skutkového stavu a citácii konkrétnych pasáží z odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 11CoPr/4/2018, napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj uznesenia dovolacieho súdu v podstatnom vyjadruje svoj nesúhlas s podľa jeho názoru absolútne neodôvodneným odklonom odvolacieho súdu od svojho vlastného záväzného právneho názoru.

9. Krajskému súdu vytyka, že napriek tomu, že z jeho prvého zrušujúceho rozhodnutia vyplýval právny názor, že pri súdom prvej inštancie zistenom skutkovom stave a pri tak nastavenej dôkaznej situácii nemohla byť žaloba zamietnutá (naopak zistený a preukázaný stav nemal intenzitu závažného porušenia pracovnej disciplíny), tento následne šokujúco zmenil svoj skôr vyslovený právny názor a druhým rozhodnutím (napadnutým rozsudkom, pozn.) žalobu zamietol, pričom sa s touto radikálnou zmenou svojho právneho názoru nijako nevysporiadal.

10. Zároveň dodáva, že okresný súd v zmysle tohto názoru odvolacieho súdu nemohol opätovne dôjsť k záveru žalobu zamietnuť, ale práve naopak, musel žalobe vyhovieť, keďže porušenie pracovnej disciplíny podľa zistených okolností nie je závažné, a v týchto intenciách ho vo svojom novom rozhodnutí (rozsudku zo 14. mája 2021, pozn.) rešpektoval.

11. Podľa jeho názoru krajský súd v napadnutom rozsudku tendenčne zveličil doplnenie dokazovania vykonané súdom prvej inštancie v rozpore s realitou a za nezmenenej skutkovej situácie opäť vytykal okresnému súdu nesprávnu interpretáciu právneho predpisu, a to pri presne opačnom rozhodnutí, keď vo svojom druhom rozhodnutí okresný súd kopíroval právny názor krajského súdu. Ani žalovaný v odvolaní nenamietal skutkový stav, ale krajský súd iniciatívne navodil dojem jeho zmeny, k čomu ale po opätovnom dokazovaní nedošlo.

12. Uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu je obmedzené len na súhlasné vyjadrenia súdu k odvolaniu a nie je v ňom ani zmienka o postoji k argumentom žalobcu v odvolacom konaní (najmä k námietke o nezmenenom skutkovom stave), čo považuje za arbitrárnosť a zmätočnosť rozhodnutia, keďže ide podľa jeho názoru o extrémny príklon k argumentácii žalovaného bez vysporiadania sa s argumentmi žalobcu. Krajský súd podľa neho nepoukázal na žiadnu zmenu pôvodného stavu, ktorá by zakladala zásadnú zmenu jeho právneho názoru.

13. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu uvádza, že dovolací súd účelovo zúžil dôvody dovolania v rozpore s jeho obsahom, keď neprihliadol na komplex porušenia procesných práv, a tým aj na porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré v dovolaní uvádzal žalovaný (správne má byť žalobca, pozn.), a to rovnosť strán, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, zákaz svojvoľného postupu súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Tvrdí, že z jeho dovolania neplynuli argumenty proti skutkovému stavu, najvyšší súd sa však imaginárne vysporiadal s neexistujúcimi argumentmi, aby sa nemusel vysporiadať s pravou podstatou dovolania.

14. Za zásadný zásah do svojich ústavných práv považuje záver dovolacieho súdu, podľa ktorého odvolací súd nie je viazaný svojím skorším právnym názorom v danej veci. Tým najvyšší súd odobril postup krajského súdu, čo vníma ako porušenie právnej istoty a princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Poukazuje aj na to, že ako zamestnanec uplatňujúci si svoje právo v pracovnoprávnom spore je tzv. slabšou stranou, ktorú procesné predpisy výraznejšie chránia, ale túto ochranu mu súdy neposkytli, čím sekundárne došlo aj k zásahu do jeho práva na prácu, práva na odmenu a práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu (čl. 35 a 36 ústavy, resp. čl. 26 listiny).

15. V časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti postupu krajského súdu v napadnutých konaniach sťažovateľ argumentuje, že súdne konanie trvalo od podania žaloby do právoplatného skončenia sporu päť a pol roka, čo považuje za príliš dlhú dobu, keďže ide o pracovnoprávny spor. Poukazuje na to, že k prieťahom prispel najmä krajský súd, ktorý v prvom konaní (o odvolaní sťažovateľa) rozhodoval jeden a pol roka a v druhom konaní (o odvolaní žalovaného) rozhodol až po viac ako roku a štvrt', pričom úplne zvrátil nárok sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ako aj základného práva na rovnosť strán sporu napadnutým uznesením najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie, a v druhej argumentačnej línii porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom krajského súdu pri rozhodovaní o jeho odvolaní, resp. o odvolaní žalovaného.

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu:

18. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

19. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd identifikoval v sťažnostnej argumentácii výhrady týkajúce sa nedostatku jeho riadneho odôvodnenia a svojvoľného postupu pri hodnotení vykonaných a doplnených dôkazov, ktoré podľa sťažovateľa odporuje zistenému skutkovému stavu posudzovanej veci, a viedlo krajský súd k porušeniu princípu viazanosti svojím skorším právnym názorom v danej veci.

20. Predmetné námietky sťažovateľ vznesol aj v podanom dovolaní, ktorého prípustnosť vyvodzoval aj z § 420 písm. f) CSP. Keďže v rámci uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd sťažovateľom uplatnenou dovolacou argumentáciou (totožnou s tou, ktorú predostiera v ústavnej sťažnosti) riadne zaoberal, je vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu, vylúčená právomoc ústavného súdu (obdobne IV. ÚS 468/2018, IV. ÚS 245/2022).

21. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

22. Pokiaľ ide o výhrady sťažovateľa k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ústavný súd vyhodnotil túto časť ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú.

23. Ústavný súd v úvode tejto časti rozhodnutia zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže v konkrétnej veci uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (aj keď toto posúdenie najvyšším súdom je z hľadiska jeho ústavnej udržateľnosti preskúmateľné ústavným súdom v konaní o ústavnej sťažnosti). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018, IV. ÚS 362/2021), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021).

24. Ústavný súd ďalej pripomína, že podľa konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Ústavný súd totiž nie je súčasťou systému všeobecných súdov ani nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

25. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

26. Uvedené právne závery vyplývajúce z ustálenej judikatúry ústavného súdu bol povinný pri výkone svojej rozhodovacej činnosti dodržať aj najvyšší súd, pričom úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo posúdiť, či tak skutočne urobil a či sú jeho závery z ústavnoprávneho hľadiska udržateľné a akceptovateľné, berúc pritom do úvahy námietky sťažovateľa prezentované v ústavnej sťažnosti.

27. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd uviedol, odkazujúc na § 455 CSP, že odvolací súd je pri svojom rozhodovaní vo všeobecnosti viazaný len zákonom a rozhodnutím najvyššieho súdu ako súdu vyššej inštancie. Z uvedeného je potom zrejmé, že odvolací súd nie je viazaný svojím skorším právnym názorom v danej veci, pretože zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku nemožno vyvodiť, že by odvolací súd nemohol už raz vyslovený právny názor vo veci v neskoršom odvolacom konaní zmeniť.

28. Najvyšší súd podotkol, že ak sťažovateľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces v súvislosti s porušením princípu viazanosti súdu vlastným rozhodnutím vysloveným skôr v konaní a viazanosti súdu prvej inštancie právnym názorom odvolacieho súdu, tak prehliadol, že toto právo nemožno interpretovať tak, že by znamenalo právo na priaznivé rozhodnutie vo veci bez ďalšieho.

29. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné. V tejto súvislosti odkázal na svoje uznesenie sp. zn. 7Cdo/1/2018 z 21. marca 2018.

30. Vo vzťahu ku konkrétnemu postupu odvolacieho súdu potom najvyšší súd skonštatoval, že tento nebol povinný postupovať podľa § 382 CSP a vyzývať strany sporu na vyjadrenie k možnému použitiu iného ustanovenia právneho predpisu, pretože súdy oboch nižších inštancií na prejednávanej vec aplikovali § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, ktorý však odlišne interpretovali, čo malo za následok vyvodenie odlišného právneho záveru v otázke hodnotenia intenzity a kvalifikácie namietaného porušenia pracovnej disciplíny sťažovateľom.

31. Pokiaľ ide o namietanú nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, najvyšší súd dospel k záveru, že toto rozhodnutie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 393 CSP. Zhrnul, že odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, zhrnul podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty sporových strán, i keď nie obsírne, ale jasne a výstižne zodpovedal podstatnú otázku, ktorou v prejednávanej veci bola otázka posúdenia, či intenzita posudzovaného konania sťažovateľa vo vzťahu k jeho podriadenej vyhodnoteného ako porušenie pracovnej disciplíny sa vzhľadom na okolnosti daného prípadu stala dostatočným právnym základom na uplatnenie okamžitého skončenia pracovného pomeru žalovaného so sťažovateľom podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.

32. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom nedisponuje vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, a preto nemožno vyvodiť prípustnosť dovolania sťažovateľa.

33. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktoré sťažovateľ odôvodnil odkazom na viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, s ktorými mal odvolací súd rozhodnúť v rozpore, najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ napriek kvalifikovanému zastúpeniu advokátom právnou otázkou zásadného významu, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie, nijako neformuluje. V tomto smere skonštatoval, že sťažovateľ v danom prípade „iba“ nesúhlasí so skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností odôvodňujúcich zmenu právneho názoru odvolacieho súdu bez riadneho zdôvodnenia tohto odklonu.

34. Najvyšší súd zdôraznil, že sťažovateľ v dovolaní spochybňoval odvolacím súdom zodpovedané posúdenie stupňa intenzity jeho konania voči podriadenej zamestnankyni, pre jeho právnu kvalifikáciu ako závažného alebo menej závažného porušenia pracovnej disciplíny. V tejto súvislosti uviedol, že otázka, či sa zamestnanec dopustil zavineného porušenia pracovnej disciplíny, a v prípade kladného záveru o aký stupeň porušenia pracovnej disciplíny v danom prípade ide, je vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Pri týchto úvahách nie je súd obmedzovaný žiadnymi konkrétnymi hľadiskami, či hranicami, ale berie do úvahy iba špecifiká prejednávanej veci a podporne i platnú judikatúru (ak táto bola prijatá). Tieto východiská vyplývajú aj z rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré sa sťažovateľ v dovolaní odvolával.

35. Najvyšší súd vyjadril názor, že sťažovateľ argumentáciou v rámci uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP zamýšľal vytýkať odvolaciemu súdu nepresvedčivosť rozhodnutia, do určitej miery aj nedostatky v procese dokazovania a hodnotenia vykonaných dôkazov, ako i nesprávne právne posúdenie žaloby tým, že jej nevyhovelo, s čím sa však dovolací súd vysporiadal v rámci namietania zmätočnosti. Najvyšší súd pritom akcentoval, že právnym posúdením sa sporovej strane neznemožňuje realizácia procesných oprávnení, a opätovne zdôraznil, že sťažovateľ žiadnym spôsobom nešpecifikoval dovolaciu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu.

36. Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd dostatočne, logicky, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil, prečo vyhodnotil jednotlivé námietky sťažovateľa prezentované v dovolaní za neopodstatnené a z akých dôvodov ho bolo potrebné podľa § 447 CSP ako neprípustné odmietnuť.

37. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sa tak ústavný súd presvedčil, že tento sa dovolacími námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd do napadnutého rozhodnutia zasahoval.

38. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že najvyšší súd svoje závery o odmietnutí dovolania sťažovateľa ústavne akceptovateľným a dostatočným spôsobom odôvodnil a nemožno ich považovať za nesprávne či svojvoľné, pričom zároveň neexistuje skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup.

39. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

40. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že niet takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom namietaných práv, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K porušeniu práv postupom krajského súdu v napadnutých konaniach:

41. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

42. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

43. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

44. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, IV. ÚS 237/09, II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010, II. ÚS 445/2016, II. ÚS 751/2017, IV. ÚS 632/2018) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESELP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

45. Zo samotnej ústavnej sťažnosti je zrejmé, že krajský súd vo veci sťažovateľa definitívne rozhodol napadnutým rozsudkom, právoplatným 21. decembra 2022, a teda k rozhodnutiu veci došlo ešte pred podaním ústavnej sťažnosti.

46. V čase doručenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu (12. decembra 2023) bolo krajským súdom právoplatne rozhodnuté tak o odvolaní sťažovateľa (vec vedená pod sp. zn. 11CoPr/4/2018), ako aj o odvolaní žalovaného (vec vedená pod sp. zn. 5CoPr/6/2021). Právna neistota sťažovateľa už v čase podania ústavnej sťažnosti netrvala, a preto ústavný súd svoju úlohu v tomto prípade nenachádza, keďže obe napadnuté konania krajského súdu boli právoplatne skončené.

47. Po preskúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohlo dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto aj v tejto časti už pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K návrhu na vydanie dočasného opatrenia:

48. Ústavný súd súčasne nevyhovел návrhu sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia podľa § 130 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku uznesenia), keďže ústavnú sťažnosť odmietol v celom rozsahu z dôvodov už bližšie ozrejmenných v tomto uznesení. Zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu predbežnej, resp. dočasnej ochrany totiž vyplýva (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie.

49. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. februára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu